

СЕКЦІЯ 7

Економічно ефективна торгівля: розуміння суті та сучасні підходи до її ведення

УДК 65.014.1

Калінін Назар

студент групи ППм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Маркович Ірина

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Nazar Kalinin

student of group PPm-51

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Markovych

PhD (Economics), Docent

Associate Professor of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ОСНОВНІ РІЗНОВИДИ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ESSENCE, FUNCTIONS AND MAIN VARIETIES OF BUSINESS ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE

В умовах ринкової економіки одним із найбільш важливих елементів управління підприємством виступає управління його комерційною діяльністю. Комерційна діяльність являється ключовою умовою формування та розвитку споживчого ринку, сфери комерційного підприємництва в нашій країні, де відбувається обмін грошей на товари, а також товарів на гроші. Комерційну діяльність слід визначати як процес, котрий пов'язаний із реалізацією купівлі та подальшого продажу товарів, задоволенням споживчого попиту, формування і розвитком цільових товарних ринків, мінімізацією витрат обігу та забезпечення максимізації отриманням прибутку. В процесі закупівлі та подальшого постачання товарів здійснюється вивчення споживчого ринку, забезпечується налагодження господарських взаємозв'язків із постачальниками, здійснюються торгівельні операції, котрі спрямовані на комерційні угоди, укладання контрактів та товарно-грошовий обмін. Комерційна діяльність будь-якого підприємства повинна супроводжуватися різноманітними комерційними діями та рішеннями, беручи до уваги сучасну ринкову кон'юнктуру та вплив безпосереднього оточення підприємства.

В науковій літературі визначено основні підходи до дослідження поняття «комерційна діяльність підприємства». Зокрема, Апопій В. визначає її як «спосіб реалізації комерційних процесів як послідовного виконання операцій, що забезпечують організаційні, економічні, соціальні, правові аспекти товарно-грошового обміну» [1].

Кісельов А. у праці «Основи бізнесу» зазначає, що «...торгівлю здійснюють підприємства (фірми), які спеціалізуються на продажу або перепродажу товарів з метою отримання прибутку. Такий вид діяльності називається комерційним. Тому підприємницькі структури, що займаються торгівлею і торгово-посередницькою діяльністю, називають комерційними структурами. Проте комерційною діяльністю сьогодні займаються не тільки

спеціалізовані підприємства. Цей вид діяльності тією чи іншою мірою притаманний усім підприємницьким структурам незалежно від форм власності, до яких вони належать» [3].

Науковці Русева О. та Балан А. подають наступне визначення комерційної діяльності: це особливий вид діяльності, що охоплює обмін матеріальними цінностями і послугами, торговельні операції з придбання матеріально-технічних ресурсів і реалізації продукції [5].

Таким чином, комерційна діяльність – виступає особливим різновидом господарської діяльності, що пов'язана із реалізацією товарів чи послуг, від якої напряду залежатимуть кінцеві результати господарської діяльності будь-якого підприємства. Комерційна діяльність також є частиною підприємницької діяльності та відрізняється від неї тільки тим, що не охоплює сам процес виготовлення товару, а стимулює його подальшу комерціалізацію (продаж, обслуговування, сервіс).

Теоретичний підхід до дослідження сутності комерційної діяльності передбачає розгляд її як системи у взаємозв'язку всіх елементів, поданні її як цілісного явища. Функціональний аспект бізнесу передбачає поділ її (системи комерційної діяльності) на шість її основних функцій [2]:

- 1) фінансового забезпечення;
- 2) матеріально-технічного забезпечення;
- 3) інформаційного забезпечення;
- 4) закупки товарів;
- 5) найму робочої сили;
- 6) продажу (збуту) товарів і послуг як власне комерційної функції.

Зазначені функції визначають специфіку комерційної діяльності, а саме реалізацію процесу закупівлі та подальшого продажу товарів, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення господарських процесів на підприємстві, наповнення фінансової бази та найм кваліфікованої робочої сили для ефективного функціонування підприємства.

Для обґрунтування основних функцій, ролі та значення комерційної діяльності в діяльності підприємства охарактеризуємо її основні різновиди. Щодо зазначеного питання в економічній літературі виділяють різноманітні точки зору.

Зокрема, комерційна діяльність підприємства диференціюється: за об'єктом купівлі-продажу:

- фактори виробництва, необхідні для здійснення виробничого процесу;
- вироблені товари й створені технології; вільні виробничі активи; вільні кошти й паперові активи;
- за роллю підприємства в процесі купівлі-продажу: в одних випадках воно є покупцем, в інших – продавцем;
- за характером зміни права власності: право власності переходить іншій особі – продаж, купівля; право власності не переходить іншій особі – оренда, лізинг;
- за характером вигоди в результаті угоди: безпосереднє одержання прибутку (реалізація виготовлених товарів і розроблених технологій, виконання робіт і надання послуг), створення умов для одержання прибутку в майбутньому (придбання факторів виробництва), зниження витрат виробництва (продаж і здача в оренду вільних активів), капіталізація вільних коштів (інвестування в цінні папери) [4].

Різнманітні також ринки, на яких здійснюється комерційна діяльність. Виокремлюють такі типи ринки:

- за видом товарів (ринки споживчих товарів, факторів виробництва, виробничих активів, цінних паперів);
- за державною належністю (внутрішній ринок, зовнішній ринок);
- за правами учасників ринку (вільні економічні зони, зони вільної торгівлі, офшорні зони).

Зазначимо, що комерційну діяльність варто окреслювати як діяльність на ринку факторів виробництва, де підприємство спочатку є покупцем, і на ринку вироблених підприємством товарів, де воно є продавцем.

Діяльність підприємства на ринках визначає сферу комерційної діяльності, метою якої виступає отримання доходів та прибутку підприємством. В умовах ринкової економіки комерційна діяльність як спосіб реалізації комерційних відносин стає домінуючою. Саме ці відносини всебічно стимулюють виробництво, надають динаміку потребам, активізують товарно-грошовий обмін. З огляду на це комерційна діяльність є об'єктивно необхідною категорією ринкової економіки, до того ж надзвичайно складною за своїм характером і змістом [4].

Узагальнюючи результати дослідження необхідно відзначити, що комерційною діяльністю визнається діяльність будь-якого підприємства, котра в умовах конкурентного середовища спрямована на реалізацію управління процесами купівлі-продажу для задоволення споживчого попиту, отримання фінансових вигід та забезпечення зростання капіталізації її суб'єкта. Основні операції, котрі пов'язані із реалізацією підприємством комерційної функції, мають значну кількість спільних рис із торговельними, поряд із цим містять істотні відмінності, що виокремлюють комерційну функцію із-поміж інших у сфері товарно-грошового обігу.

Перелік використаних джерел:

1. Апопій В. В.. Комерційна діяльність : підруч. К. : Знання, 2008. 558 с.
2. Бабух І.Б. Теоретичні підходи до аналізу комерційної діяльності та управління нею. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 10 (1). С. 23-26
3. Кісельов А. П. Основи бізнесу. К. : Вища шк., 1997. 191 с.
4. Крисько Ж. Сутність та види комерційної діяльності підприємства. *Українська наука: минуле, сучасність та майбутнє*. 2013. Вип. 18.С. 75-83.
5. Русева О. Н., Балан А. С. Стратегическое управление коммерческой деятельностью предприятия. *Труды Одесского политехнического университета*. 2003. Вып. 2 (20). С. 1–4.

УДК 339

Одайський Олександр

студент групи ПФМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Винник Тетяна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Oleksandr Odaiskyi

student of group PFM-51

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Tetiana Vynnyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor Department of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ЕКСПРЕС-АНАЛІЗ РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В СВІТІ ТА УКРАЇНІ

EXPRESS ANALYSIS OF ELECTRONIC COMMERCE MARKET IN THE

WORLD AND UKRAINE

Сьогодні жодна людина не може уявити свого життя без Інтернету - станом на січень 2021 року кількість користувачів глобальної мережі у всьому світі досягла позначки у 4,66